

BULETIN INFORMATIV

Legislație și noutăți din domeniul juridic

nr. 31 din 1.12.2025

ANUNȚURI

BULETINUL INFORMATIV AL INSTITUTULUI NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI – O NOUĂ RESURSĂ PENTRU COMUNITATEA JURIDICĂ

Buletinul informativ al Institutului Național al Justiției este o inițiativă aflată în continuă dezvoltare, dedicată judecătorilor, procurorilor, audienților și tuturor profesioniștilor din domeniul dreptului.

În etapa actuală, buletinul oferă o selecție structurată de informații juridice relevante, reunite în mai multe rubrici tematice. Fiecare ediție urmărește să prezinte conținutul într-un format concis și accesibil.

Buletinul Informativ este publicat săptămânal pe site-ul nostru, cu posibilitatea [abonării/dezabonării](#) la notificări prin e-mail. Toate edițiile [sunt disponibile online](#), facilitând astfel consultarea lor oricând este necesar.

Vă invităm să urmăriți evoluția acestei inițiative și să ne împărtășiți sugestiile dumneavoastră pentru a o adapta cât mai bine nevoilor comunității juridice [AICI](#).

RESURSE ELECTRONICE

MATERIALE PENTRU STUDIUL INDIVIDUAL

ADMITEREA
la instruire și susținerea
examenului
în temeiul vechimii în
muncă

MODIFICĂRI LEGISLATIVE/NORMATIVE

- Guvernul a aprobat proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la cel de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat. [VEZI HOTĂRÂREA AICI](#).
- Executivul a adoptat proiectul de lege privind aderarea Republicii Moldova la Protocolul din 2002 la Convenția de la Atena din 1974 referitoare la transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor, adoptat la Londra la 1 noiembrie 2002. [VEZI HOTĂRÂREA AICI](#).
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a emis Ordinul nr. 186 din 18.11.2025 cu privire la aprobarea Listei cu alimente noi. Actul transpune parțial anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei din 20 decembrie 2017, elaborat în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului și al Consiliului European privind alimentele noi. [VEZI ORDINUL AICI](#).

CENTRUL DE INFORMAȚII JURIDICE

JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE

Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă **sesizarea nr. 172g/2025** privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul de executare referitoare la executarea și înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității.

Autorul sesizării a invocat lipsa de claritate a textelor contestate și pretinsa încălcare a unor drepturi fundamentale. Curtea a reținut însă că acesta nu a demonstrat incidența vreunui drept constituțional afectat, subliniind caracterul neautonom al articolelor constituționale menționate. Simplul fapt al enumerării unor norme fundamentale nu constituie o argumentare veritabilă. Curtea a reiterat că munca neremunerată în folosul comunității nu reprezintă muncă forțată și că examinarea modalității de aplicare a sancțiunii ține exclusiv de competența instanțelor de judecată, nu de controlul abstract de constituționalitate. În lipsa unor critici

motivate și a demonstrației ingerinței într-un drept fundamental, sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și, prin urmare, nu poate fi examinată în fond.

Curtea reafirmă atât caracterul neautonom al unor dispoziții constituționale invocate frecvent în astfel de sesizări, cât și limitele propriei competențe, neputând substitui instanțele de judecată în interpretarea și aplicarea legii.

Decizia reprezintă o reiterare a exigenței rigurozității în formularea excepțiilor de neconstituționalitate și consolidează principiul că mecanismul constituțional nu poate fi utilizat pentru contestări indirecte ale soluțiilor procesuale sau ale aprecierilor instanțelor de fond.

Preluat și adaptat: legis.md

UNIFICAREA PRACTICII JUDICIARE

În perioada 24 noiembrie – 1 decembrie 2025, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a examinat 23 de cauze, care pot fi accesate [AICI](#).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al CSJ a emis decizii pe 65 de cauze, care pot fi consultate [AICI](#).

JURISPRUDENȚA CtEDO

În cauza **Selimi c. Albania**, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a examinat plângerea unui fost judecător al instanței supreme privind încălcarea dreptului la un proces echitabil în cadrul procedurilor de vetting desfășurate de statul pârât, care au condus la eliberarea sa din funcție.

Esența cauzei privește accesul efectiv al reclamantului la elementele factuale și probatorii care au fundamentat acuzațiile aduse – în special cele de corupție pasivă și contact neadecvat cu persoane implicate în criminalitate organizată. Curtea a constatat că autoritățile naționale au fundamentat decizia de revocare pe documente clasificate, provenite atât din surse interne, cât și din state străine, care nu au fost dezvăluite reclamantului, acesta fiind obligat să combată concluziile formulate pe baza unor informații esențiale inaccesibile.

Deși statul poate invoca motive de securitate, Curtea a subliniat că orice restricție trebuie însoțită de garanții compensatorii reale, care în speță au lipsit. Reclamantului nu

i-au fost comunicate nici măcar elementele minimale privind natura, contextul și circumstanțele faptelor imputate. Transferarea sarcinii probei către reclamant, în contextul inaccesibilității probelor decisive, a creat o imposibilitate obiectivă de a formula o apărare utilă, afectând caracterul contradictoriu și echitabil al procedurii.

În consecință, Curtea a constatat încălcarea art. 6 §1 din Convenție, considerând că măsurile restrictive aplicate nu au fost necesare și proporționale, iar absența unor garanții procedurale adecvate a lipsit procedura de vetting de caracterul său echitabil.

Ca satisfacție echitabilă, Curtea a considerat că simpla constatare a încălcării este suficientă pentru prejudiciul nepatrimonial, acordând reclamantului doar cheltuielile de judecată dovedite.

Preluat și adaptat: hudoc.echr.coe.int

JURISPRUDENȚA CJUE

Hotărârea CJUE în **cauza C-713/23** privește refuzul autorităților unui stat membru de a transcrie actul de căsătorie încheiat într-un alt stat membru de doi cetățeni ai Uniunii, cuplu de același sex, după revenirea acestora în statul de origine.

Reclamanții au susținut că neregnoașterea căsătoriei lor le afectează grav viața de familie și îi plasează într-o situație juridică incertă, echivalentă cu privarea de drepturi aferente statutului marital. Statul pârât a justificat refuzul prin incompatibilitatea cu legislația națională privind căsătoria și că transcrierea ar încălca principiile fundamentale ale ordinii juridice interne.

Curtea a stabilit că articolele 20 și 21 din Tratatul privind funcționarea UE (TFUE) conferă fiecărui cetățean al Uniunii dreptul fundamental de a circula și de a se stabili în alt stat membru, precum și dreptul de a continua, la întoarcerea în statul de origine, viața de familie stabilită în timpul șederii în alt stat membru. Refuzul transcrierii unei căsătorii încheiate legal într-un alt stat membru constituie un obstacol serios în exercitarea acestor drepturi, întrucât obligă reclamanții să trăiască în statul de origine sub o stare civilă diferită de cea dobândită în statul gazdă, generând dificultăți majore administrative, profesionale și private.

Obligația de recunoaștere nu afectează competența statelor membre de a defini instituția căsătoriei în dreptul intern, ci impune doar recunoașterea efectelor unei căsătorii legal încheiate într-un alt stat membru, în măsura necesară pentru

garantarea efectului util al libertății de circulație.

Curtea a subliniat că, atunci când statul membru prevede o unică modalitate de recunoaștere a căsătoriilor încheiate în străinătate – în speță, transcrierea în registrele naționale –, această procedură trebuie să fie accesibilă în mod nediscriminatoriu, cu respectarea art. 7 și art. 21 din Carta drepturilor fundamentale, ceea ce exclude un tratament diferențiat pe motiv de orientare sexuală.

CJUE a reținut că invocarea identității naționale sau a ordinii publice nu poate justifica o ingerință disproporționată, în absența unei amenințări reale și grave la adresa unui interes fundamental al societății.

În consecință, Curtea a statuat că articolele 20 și 21 TFUE, interpretate în lumina Cartei, se opun unei reglementări naționale care refuză recunoașterea sau transcrierea unei căsătorii între persoane de același sex, încheiată legal într-un alt stat membru, atunci când acest act constituie singurul mijloc efectiv de recunoaștere și lipsa sa afectează libertatea de circulație și dreptul la viață de familie.

Preluat și adaptat: curia.europa.eu

OPORTUNITĂȚI DE FORMARE

În cadrul campaniei internaționale cu privire la eliminarea violenței împotriva femeilor „16 zile de activism împotriva violenței de gen”, Institutul Național al Justiției a deschis înscrierile la două cursuri electronice (click pe denumire pentru mai multă informație despre e-curs):

1. „[Violența împotriva femeilor și violența domestică](#)” (40 de ore).

Perioada activă a cursului: 1.12.2025-28.12.2025.

Tutorat: formator INJ, tutore certificat HELP.

Prestat pe platforma HELP a Consiliului Europei.

2. „[Accesul femeilor la justiție](#)” (40 de ore).

Perioada activă a cursului: 1.12.2025-28.12.2025.

Tutorat: formator INJ, tutore certificat HELP.

Prestat pe platforma HELP a Consiliului Europei.

Beneficiarii cursurilor: judecători, procurori, consultanți ai procurorilor, șefi de secretariat, asistenți judiciari, grefieri, personal din cadrul instanțelor și al procuraturilor, avocați care acordă asistență juridică garantată de stat, personal și formatori INJ, absolvenți INJ, studenți/masteranzi.

Cursurile sunt certificate de Institutul Național al Justiției.